

Obsah

z věd, kultury i výchova, to vše jsou příklady sociálních i světovních projevů *sociální existence* lidí, lidské vzájemnosti.

1. ÚVOD	7
2. PŘEDMĚT SOCIÁLNÍ PSYCHOLOGIE.....	9
3. ČLOVĚK V SOCIÁLNÍM PROSTORU	15
3.1 Sociální prostředí a sociální situace	20
3.2 Sociální chování, sociální role a postoje.....	23
3.3 Motivace sociálního života	35
4. SOCIALIZACE JEDINCE - HUMANIZACE ČLOVĚKA	42
4.1 Socializační proces.....	42
4.2 Charakteristika struktury a dynamiky procesu socializace	47
4.3 Etapy socializace.....	49
4.4 Produkty socializace	52
4.5 Kritéria efektivity socializačního procesu.....	67
5. SOCIÁLNÍ UČENÍ	72
5.1 Formy sociálního učení	73
5.1.1 Sociální posilování	73
5.1.2 Imitace (nápodoba).....	74
5.1.3 Identifikace	75
6. ČLOVĚK V KONTAKTU S JINÝMI LIDMI.....	78
6.1 INTERAKCE.....	78
6.1.1 Základní formy součinnosti	84
6.1.2 Základní formy mezilidských vztahů	87
6.2 PERCEPCCE.....	93
6.2.1 Vnímání druhého člověka	95
6.2.2 Sebepercepcce	101
6.2.3 Chyby v posuzování (percepční stereotypy)	102
6.3 KOMUNIKACE	107
6.3.1 Komunikační situace	109
6.3.2 Obsahová analýza komunikace	117
6.3.3 Formální analýza komunikace	120
6.3.4 Typy komunikace	123
6.3.5 Podmínky efektivní komunikace	125

7. NÁROČNÉ, ZÁTĚŽOVÉ A KONFLIKTNÍ SOCIÁLNÍ SITUACE	133
7.1.1 Náročné životní situace	133
7.1.2 Problémové situace	134
7.1.3 Frustrační situace	136
7.1.4 Stresující situace	145
7.1.5 Konfliktní sociální situace	151
8. PSYCHOLOGIE SKUPINOVÉHO ŽIVOTA	158
8.1 Psychologická charakteristika sociální skupiny	158
8.1.1 Struktura skupiny	160
8.1.2 Skupinové role (<i>skupinové chování</i>)	164
8.1.3 Skupinové normy	166
8.1.4 Skupinová atmosféra	169
8.1.5 Řízení a vedení skupiny	172
8.1.6 Vlastnosti skupiny	183
8.1.7 Klasifikace skupin	186
8.2 Rodina jako sociální skupina	192
8.2.1 Psychologická charakteristika rodiny	192
8.2.2 Problém stylu rodinných a výchovných interakcí	197
8.3 Školní třída jako sociální skupina	205
8.3.1 Problém adaptace žáků na podmínky školní třídy	207
8.4 Sebeprosazování se ve skupinovém a společenském životě	209
8.4.1 Prosazování se agresí	214
8.4.2 Manipulativní sebeprosazování	215
8.4.3 Adekvátní sebeprosazování	217
9. MOŽNOSTI APLIKACE NĚKTERÝCH METOD A TECHNIK SOCIÁLNÍ PSYCHOLOGIE V PRAXI UČITELE	224
9.1 Zjišťování vztahů ve školní třídě	225
9.1.1 Strukturované pozorování	225
9.1.2 Strukturovaný rozhovor	228
9.1.3 Plebiscit náklonností	232
9.1.4 Sociometrie	234
9.2 Měření postojů	241
9.3 Interakční hry	243
Literatura	247
Slovniček odborných výrazů	257